

Ziua Limbii Române, 2023*

Acad. Ioan-Aurel Pop
Președintele Academiei Române

Astăzi cinștim pentru prima oară Ziua Limbii Române într-un fel special, cum nu a mai fost în cei peste treizeci de ani, de când există două state românești independente. Firește, în mod oficial și diplomatic, se vorbește de statul Moldova și de poporul moldovean, dar, în sfârșit, adevărul a ieșit la iveală inclusiv din punct de vedere oficial și diplomatic și limba oficială a celor două țări se numește **limba română**. Cât de frumos sună! În adâncul nostru, știm că nu suntem două popoare distincte, ci două ramuri ale aceluiași popor, silite de istorie să meargă pe căi paralele și distincte. Dar aceste căi se apropie tot mai mult. Dacă am fi fost popoare diferite, nu ajungea un mare om cu obârșia pe Cogâlnic să fie prim-ministru al României și președinte al Academiei Române și nici moldoveanul de la Botoșani, acela care a copilărit pe dealurile și în pădurile de la Ipotești, nu ar fi scris că România era țara lui de glorie și de dor. Aceștia doi, ca și cronicarii, ca și Cantemir, ca și Creangă, ca și Sadoveanu, ca și Vieru s-au simțit mereu parte a poporului român și s-au scaldat mereu în apa purificatoare numită limba română.

Astăzi suntem despărțiți de râul Prut, dar și Milcovul a despărțit timp de sute de ani ramura munteană de cea moldoveană a românilor și zăgăzurile s-au frânt până la urmă. Ce să mai spun de creștele Carpaților, între care au trăit închiși românii transilvăneni! Un mare intelectual și om de stat moldovean ne-a învățat demult „să dăm mână cu mână cei cu inima română”. Noi, cele două academii, o facem astăzi cu sufletul curat, gândind

doar la adevăr și la dreptate, fără intenția de a ofensa pe nimeni, ci mânați numai de armonie în cadrul concertului european.

„Limba noastră-i limbă sfântă!” Este un vers scris de părintele Alexei Mateevici acum mai bine de un secol și devenit, între timp, parte a unui imn de stat românesc. Substantivul sfințenie (cu derivatele sale) presupune harul dumnezeirii, pogorât, din mila Celui Preaînalt, peste unii oameni și peste tot ceea ce ne înconjoară. „Sfințenia” limbii vine la români din vremuri imemorabile și rezidă în rolul identitar al felului nostru de a exprima în cuvinte lumea. **Acest fel de raportare la lume ne-a păstrat vii ca popor, încât observația – făcută de umanistul Antonio Bonfini, spre finele secolului al XV-lea – că românii au dăinuit la spațiul lor pentru că și-au apărut mai mult limba decât viața devine mai mult decât relevantă.**

Nu poți fi român dacă nu vorbești românește, deși poți vorbi românește fără să fii român. Limba noastră rămâne viața noastră ca popor. Nu există popor pe lumea asta care să nu-și prețuiască, să nu-și îngrijească și să nu își conserve limba. La fel fac, ori ar trebui să facă, și românii. **Astăzi este mai ușor decât odinioară să te cufunzi în altă limbă sau în altă „limbă de comunicare”. Evident, aceste noi limbi nu vor fi niciodată precum limba aceea care vine de la mamă și de la bunici, de la moși și strămoși. Noi, care „locului ne ținem”, ne-am cultivat limba, am normat-o, i-am stabilit o gramatică și am scos-o în lume. Academia Română, încă de la înființare, s-a**

**Cuvânt de deschidere rostit la ședința festivă dedicată Zilei Limbii Române
(31 august 2023, Aula Academiei Române)*

îngrijit de corectitudinea limbii și de zestrea ei.

În mai bine de un secol, lingviștii români de la Academie au creat *Dicționarul Tezaur al Limbii Române*, început înainte de 1900 și terminat după anul 2000. Este un monument menit și să învingă timpul, în zeci de volume și cu aproape 200 000 de cuvinte, comentate și definite după regulile științei. Mai sunt *Atlasul lingvistic român*, *Colecția de literatură română* (în peste 300 de volume) și multe altele.

Prin limba noastră comunicăm și ne prezentăm lumii cu literatura română, adică cu acea pleiadă de lumi recreate de scriitorii români, de la cronicari încoace. În rândul celor 6000–7000 de limbi vii de pe planetă, româna se află – în funcție de

mai multe criterii obiective, fixate de specialiști neromâni – între primele 15–20, ceea ce nu este puțin lucru. **Mie îmi place să spun că cea mai importantă creație spirituală a poporului român este limba română.**

Calde felicitări tuturor românilor și mult spor în păstrarea, cultivarea și onorarea limbii române! S-o păzim așa cum ne îndemna cândva Ienăchiță Văcărescu și s-o dăm frumoasă, caldă, curată și strălucitoare feților și fetelor noastre, în veacul vecilor!

Și să nu uităm: dintre toate limbile pământului, numai în limba română se poate vedea cum „streșine vechi casele-n lună ridică”.